

روش نماز زنان

در روشنی احادیث صحیح، آثار صحابه کرام و سلف واقوال
مجتهدین، محدثین و فقهای اسلام ﷺ

بعلم
عبدالتوئی محمد طیسر الدین نعمانی
مرکز علمی قلعه کاشف، کابل

مشخصات کتاب:

نام کتاب: روش نماز زنان
مؤلف: محمد ظهیرالدین نعمانی
طبع اول: ۱۳۹۲
طبع دوم: ۱۳۹۳
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
ناشر: مؤلف
تما س: ۰۷۹۰۷۳۰۰۳۱

حق چاپ و نشر برای مؤلف محفوظ است

فهرست موضوعات

مضمون

شماره	صفحه
۱.	روش ادای نماز..... ۱
۲.	شروع نماز..... ۱
۳.	قیام و مسائل مربوط به آن..... ۲
۴.	رکوع و مسائل آن..... ۲
۵.	قومه «وقت بلند شدن از رکوع»..... ۳
۶.	سجده اول..... ۳
۷.	در میان دو سجده..... ۳
۸.	سجده دوم..... ۴
۹.	قعهه یعنی نشستن در التحيات..... ۴
۱۰.	سلام ۴.....
۱۱.	طریقه دعا..... ۵
دلایل از حدیث و آثار صحابه و دیگر علمای سلف 	
۱۲.	حدیث اول و دوم..... ۵
۱۳.	حدیث سوم..... ۵
۱۴.	قول سیدنا علی مرتضی و عبدالله ابن عباس ^g ۶
۱۵.	ابراهیم نخعی..... ۶
۱۶.	امام مجاهد..... ۶
۱۷.	امام عطاء و امام حسن بصری..... ۷
۱۸.	مذهب سیدنا امام ابوحنیفه..... ۷
۱۹.	مذهب سیدنا امام مالک..... ۸
۲۰.	مذهب سیدنا امام شافعی..... ۸
۲۱.	مذهب سیدنا امام احمد..... ۸
۲۲.	امام لکنوی، امام حلبی و ملا علی قاری..... ۹
برای زن بهتر است که نمازش را در خانه بخواند	
۲۳.	حدیث اول..... ۹

۲۴. حدیث دوم..... ۱۰
۲۵. حدیث سوم و حدیث چهارم..... ۱۰
۲۶. حدیث پنجم..... ۱۱
۲۷. حدیث ششم و حدیث هفتم..... ۱۱
۲۸. حدیث هشتم..... ۱۱
۲۹. روش ادای نماز وتر..... ۱۲
۳۰. اذکار و ادعیه نماز..... ۱۲
۳۱. دعا های مسنون..... ۱۷
۳۲. تنبیه مهم راجع به ادعای بی اساس فرقه جدید نام نهاد اهل حدیث..... ۲۵

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه محمد خاتم النبيين
وعلى آله و اصحابه اجمعين

روش ادای نماز

- ۱- لازم است رو به قبله نموده ایستاده شوید.
- ۲- راست ایستاده شده نگاه تان به محل سجده تان باشد.
- ۳- سر انگشتان پاها کاملاً به طرف قبله باشد، کج نمودن پای ها به طرف راست و چپ جایز نبوده بلکه خلاف سنت میباشد.
- ۴- در میان پای ها حد اقل به اندازه چهار انگشت فاصله باشد نه اضافه از آن. فتح القدير شرح هدایه.
- ۵- با چادر ضخیم (دبل) تمام بدن تان را کاملاً بپوشانید، بطوریکه سر، موی، گردن، سینه، شانه، ساق پا، دست و غیره کاملاً پوشیده شده در این قسمت ها هیچ جای معلوم نشود،
- ۶- استفاده از چادر نازک که از آن سر، موی، گردن، حلق، پایین از حلق، بازوها، آرنج، ساعد (بالا ترازند دست) و ساق پا معلوم شود درست نیست و در این قسم چادر نازک قطعاً نماز نمی شود. و باید در نماز به ستر و پوشاندن تمام بدن کاملاً کوشش صورت گیرد و به این خاطر باید از چادر دبل استفاده شود تا بدن کاملاً در ستر قرار گیرد.
- ۷- به هنگام نماز، اگر عضوی از اعضای بدن (مثل سر، گردن، حلق، سینه، بالاتر از بند دست، و ساق پا) معلوم گردید نماز صحیح نمی شود.
- ۸- در عین نماز اگر از زیر چادر موها نمایان شود و یا چادر نازک باشد که موی از زیر آن معلوم شود نماز درست نمی شود.

شروع نماز

- ۱- در دل نیت کنید که من فلان نماز را می خوانم.
- ۲- دستها را طوریکه کف آنها به طرف قبله و سر انگشتان به سمت بالا باشد، بدون اینکه دستها را از زیر چادر بیرون نمایید، تا شانه ها بالا ببرید: و دستها را مانند مردها تا گوشها بالا نکنید.

۳- مطابق طریقه ذکر شده دست‌ها را بلند کرده «الله اکبر» بگویید و هر دو دست را بدون حلقه کردن بر سینه بگذارید، طوری که کف دست راست بر پشت دست چپ قرار گیرد: و مانند مردها دست را به زیر ناف نگذارید.

قیام و مسائل مربوط به آن

۱- بعد از گفتن «الله اکبر» سبحانک اللهم را تا آخر خوانده و بعد «عوذ بالله من الشیطان الرجیم» و سپس بسم الله الرحمن الرحیم بخوانید بعد از آن سوره فاتحه یعنی الحمد لله را تا آخر خوانده و چون به ولا الضالین رسیدید آهسته «آمین» بگویید، و سپس یک سوره یا سه آیت از قرآن مجید را بخوانید.

۲- به هنگام خواندن الحمد لله و سوره باید بر هر آیه توقف نموده چند آیه را با یک نفس نخوانید مثلاً پس از خواندن «الحمد لله رب العالمین» ایستاده شده سپس «الرحمن الرحیم» را بخوانید، به همین صورت تا آخر ادامه بدهید، و همچنین در تمام نماز قرائت و تسبیحات رکوع و سجده را آهسته و آرام بخوانید.

۳- کوشش کنید در عین نماز بدنتان را تکان ندهید و با سکون و آرامش بدون حرکت نماز را ادا کنید.

۴- در حالت ایستاده نگاه تان به محل سجده باشد، این طرف و آن طرف نگاه نکنید.

رکوع و مسائل آن

۱- پس از خواندن سوره فاتحه و دیگر سوره «الله اکبر» گفته به رکوع بروید، وقتی که برای رکوع خم می شوید تکبیر را شروع نمایید و چون در رکوع قرار گرفتید آن را تمام کنید.

۲- طوری خم شوید که دستهایتان به زانو برسد و مانند مردان بسیار خم نشوید، و همچنین زانوها را اندکی به جانب پیش رو کشیده خم نمایید.

۳- انگشتان را به هم چسبانده بر زانو بگذارید، و مانند مردان انگشتان را از هم باز نکنید، و دست‌های تان را به بدن تان بچسبانید.

۴- بدون عجله بسیار به اطمینان رکوع کنید و سه مرتبه «سبحان ربی العظیم»

را بخوانید.

۵- هنگام رکوع به پشت پاهای تان نگاه کنید.

قومه «وقت بلند شدن از رکوع»

- ۱- پس از رکوع کاملاً راست ایستاده شوید طوری که در بدن تان هیچگونه خمیده گی وجود نداشته باشد.
- ۲- در این حالت نگاه تان به جای سجده باشد.
- ۳- بعضی به هنگام بلند شدن از رکوع کاملاً راست ایستاده نمی شوند، و با حالت خمیده به سجده می روند. پس باید از این عمل کاملاً خود داری کنید و تا زمانیکه خوب راست ایستاده نشدید به سجده نروید.

سجده اول

- ۱- سینه را به طرف پیش رو خم نموده به سجده بروید: اول زانوها بعد دستها بعد بینی و بعد پیشانی را بر زمین بگذارید.
- ۲- در حالت سجده اعضای بدن خود را جمع نموده طوری سجده کنید که ران ها باشکم و بازوها با پهلو بچسبند، و پا هارا به طرف راست بیرون نموده بخوابانید، وانگشتان پا را به طرف قبله بگردانید.
- ۳- دست هارا تا آرنج بر زمین بخوابانید.
- ۴- سجده را بسیار به آرامی و اطمینان ادا کنید طوری که به راحتی سه مرتبه «سبحان ربی الأعلى» بگویید. و به مجرد اینکه پیشانی تان به زمین خورد فوراً سر را بلند نکنید و اگر چنین نمودید سجده درست ادا نگردیده پس نماز تان صحیح نمی شود.

درمیان دوسجده

- ۱- از سجده اول برخاسته با اطمینان بر روی ران چپ بنشینید، آنگاه سجده دوم را انجام دهید.
- ۲- بین دو سجده به اندازه گفتن یکبار «سبحان الله» بنشینید.

سجده دوم

- ۱- سجده دوم را نیز مانند سجده اول انجام دهید که اول هردو دست بعد بینی و بعد پیشانی را بر زمین بگذارید.
- ۲- روش سجده دوم نیز مانند سجده اول میباشد.
- ۳- هنگام بلند شدن از سجده: اول پیشانی بعد بینی و بعد هردو دست را از زمین بردارید.
- ۴- وقت بلند شدن از سجده باید که به زمین تکیه نکنید: اما اگر بر اثر مریضی، کلان سالی و سنگینی بدن بدون تکیه بر زمین برخاستن مشکل باشد پس این صورت جایز است.
- ۵- بعد از بلند شدن به رکعت دوم و دیگر رکعات اول بسم الله و بعد سوره فاتحه را بخوانید.

قده یعنی نشستن در التحیات

- ۱- طریقه نشستن در قده مانند نشستن در میان سجده میباشد، یعنی وقت خواندن التحیات بر روی ران چپ بنشینید و هردو پا را در حالیکه ساق پای راست بر روی پای چپ باشد از جانب راست بیرون آورید، و مانند مردان پا را ایستاده نکنید.
- ۲- هنگام خواندن التحیات وقتی که به جمله **أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** می رسید انگشت کلان دست راست را با انگشت وسط آن حلقه کنید و باقی دو انگشت کوچک را بند نمائید اینک هنگام «لا اله» گفتن انگشت شهادت را بالا نموده اشاره کنید و وقتی که «الا لله» گفتید انگشت تانرا پایین کنید و تا وقتی که سلام نداده اید انگشت تان همانطور حلقه زده باشد و بعد از تمام سلام حلقه را باز کنید (این کار را اشاره سبابه می گویند و سنت است).
- ۳- بعد از خواندن التحیات اول درود شریف و بعد دعا را بخوانید.

سلام

- ۱- به هنگام سلام گفتن به دوطرف گردن تان را طوری بچرخانید که اگر زنی پشت سر تان نشسته باشد بتواند صورت تان را ببیند.

۲- وقت سلام گفتن به شانه های تان نگاه کنید: وهنگام دور دادن روی به سمت راست <السلام علیکم ورحمة الله> گفته آن فرشتگان را درسلام نیت کنید که در سمت راست تان قرار دارند وهنگام که بطرف چپ سلام دادید آن فرشتگان را که طرف چپ تان میباشد نیت کنید.

طریقه و روش دعا

بعد ازسلام دست ها را تا برابر سینه بالا نموده دعاء کنید: بعد از نماز دعا کردن سنت است و یکی از مکان که دعا قبول میشود بعد از نماز میباشد.

دلایل از حدیث و آثار صحابه و دیگر علمای سلف وفقهای اسلام

حدیث اول: (عن وائل بن حجر قال: قال لي رسول الله ﷺ يا وائل إذا صليت فأجعل يديك حذاءً أذنيك والمرأة تجعل يديها حذاءً ثديها) معجم الكبير الطبرانی ج ۱۸/۲۲ حدیث/۱۷۴۹۷. کنز العمال حدیث/۱۹۶۳۶. مجمع الزوائد حدیث/۲۵۹۴. وقال فيه ام يحيى ولم اعرفها وبقية رجاله ثقات: قلت ام يحيى إسمها كبشة وكنيتها ام يحيى هو مشهور انظر ترجمتها في تاريخ دمشق وحاشيه اكمال الكمال ج ۲/۴۷۸. فالحدیث صحیح.

ترجمه: حضرت سيدنا وائل رضی اللہ عنہ میفرماید که رسول الله صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم به من طریقه نماز خواندن را تعلیم داده فرمود ای وائل رضی اللہ عنہ هنگامی که نماز را شروع کردی دستهایت را تا کوشها بالا ببر، و زن دستهایش را تا سینه بالا ببرد.

حدیث دوم: (ابو حنیفه عن نافع عن ابن عمر (رض) أنه سئل كيف كان النساء يصلين على عهد رسول الله ﷺ قال كن يتربعن ثم امرن ايحتفنن) ثنائيات امام ابو حنیفه صفحه ۱۳۵ حدیث شماره/ ۴۹ طبع بیروت.

ترجمه: امام ابو حنیفه از نافع روایت نموده که از سيدنا عبدالله بن عمر رضی اللہ عنہ سوال شد که زنان در زمان رسول الله صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم چگونه نماز میخواندند، ابن عمر رضی اللہ عنہ فرمود در اول چهار زانو می نشستند، سپس امرگردیدند که خود را خوب جمع نموده نماز بگذارند.

حدیث سوم: (عن يزيد بن حبيب أن رسول الله ﷺ مرَّ على امرأتين

تُصَلِّيَانِ فَقَالَ: إِذَا سَجَدْتُمَا فَصَمَّا بَعْضَ اللَّحْمِ إِلَى الْأَرْضِ فَإِنَّ الْمَرْأَةَ لَيْسَتْ فِي ذَلِكَ كَالرَّجُلِ) مراسیل ابی داود/۱۱۸. و سنن بیهقی حدیث/۳۲۰۱.

ترجمه: یزید بن حبیب روایت نموده که رسول الله ﷺ از کنار دو زن که مشغول نماز خواندن بودند گذشت و برای آنها فرمود چون سجده کردید قسمتی از بدن خود را به زمین بچسبانید، زیرا در این عمل (سجده نمودن) زن مانند مرد نیست.

سیدنا علی مرتضی علیه السلام: (عن علی قال اذا سجدت المرأة فالتحتفز وتلتضم فخذيهما) ابن ابی شیبہ ج ۱/۲۴۲ باب المرأة كيف تكون في سجودها.

ترجمه: سیدنا علی مرتضی علیه السلام فرموده است وقتی که زن سجده میکند خود را جمع نموده (برسرین نشسته) هردو رانش را بهم بچسپاند.

سیدنا عبدالله ابن عباس علیهما السلام: (عن ابن عباس أنه سئل عن صلاة المرأة فقال تجتمع وتحتفز) ابن ابی شیبہ ۱/۲۴۲.

ترجمه: از سیدنا ابن عباس علیهما السلام راجع به نماز خواندن زنان پرسیده شد. ابن عباس علیهما السلام فرمود تمام اعضای خود را جمع نموده برسرین خود بنشیند.

امام التابعین ابراهیم نخعی: (عن ابراهيم قال اذا سجدت المرأة فالتضم فآخذيهما وتضع بطنها عليهما) ابن ابی شیبہ ۱/۲۴۲.

ترجمه: از حضرت امام ابراهیم نخعی روایت است که زن چون سجده کند هردو ران خود را بهم بچسپاند و شکمش را بر رانش بگذارد.

(عن ابراهيم قال اذا سجدت المرأة فالتلرق بطنها بفخذيهما ولا ترفع عجزتها ولا تجافي كما يجافي الرجل) ابن ابی شیبہ ۱/۲۴۲.

ترجمه: از حضرت امام ابراهیم نخعی روایت شده که زن در سجده شکمش را با دو رانش بچسپاند و سرینش (سوجیهایش) را بلند نکند و اعضایش را مانند مرد دور نگه ندارد.

۸- **امام مجاهد** (عن مجاهد انه كان يكره ان يضع الرجل بطنه على فخذيه اذا سجد كما تضع المرأة) ابن ابی شیبہ ۱/۲۴۲.

ترجمه: از امام مجاهد روایت شده که وی این عمل را ناپسند دانسته که مرد در سجده مانند زن شکمش را بر رانش بگذارد.

۹- امام حسن بصری (عن الحسن قال المَرأة تَضُمَّ اى تنضمُّ) فى السجود) ابن ابى شيبه ۲۴۲/۱.

ترجمه: حضرت امام حسن بصری گفته است که زن خود را کاملاً جمع نموده سجده کند.

۱۰- امام عطاء (عن ابن جریج قال قلت لعطاء تشير المرأة بيديها بالتكبير كالرجل قال لا ترفع بذلك يديها كالرجل وأشاره فخفض يديه جداً وجمعهما إليه جداً وقال أن للمرأة هيئة ليست للرجال) ابن ابى شيبه ج ۱/ ۳۱۶. باب ۹/ فى المرأة. این ترفع يديها.

ترجمه: ابن جریج میگوید من به عطاء گفتم که زن در تکبیر تحریمه مثل مرد اشاره (دست را بلند) کند، وی گفت زن در وقت تکبیر دستها یش را مانند مردان بلند نکند، و عملاً روش آن را نشان داد و دستهای خود را کاملاً پایین آورد و هردو دست را کاملاً بهم چسبانده فرمود روش نماز زنان مثل مردان نیست.

مذهب سیدنا امام ابوحنیفه (والمرأة ترفع يديها حذاء منكبيها وهو الصحيح، لأنه أستر لها)

ترجمه: زن هردو دست خورا تا برابر شانه هایش بالا کند، صحیح نیز همین است زیرا این عمل ستر و حجاب بیشتری به همراه دارد. (وايضاً قال والمرأة تنخفض فى سجودها وتلرق بطنها بفخذها لأنه ذلك أستر لها)

ترجمه: زن در حالت سجده کمرش را پایین آورده و شکمش را به ران های خود بچسباند، این عمل پوشش و حجاب بیشتری به همراه دارد. (وايضاً قال فإن كانت امرأة جلست على أيتها اليسرى وأخرجت رجليها من الجانب الأيمن لأنه أستر لها) هدایه باب صفة الصلاة.

ترجمه: نماز گزار اگر زن باشد بر جانب سرین (سوجی) چپ خود بنشیند و هردو پای خود را به طرف راست بکشد زیرا که این طریقه نشستن برای او بیشتر موجب ستر است.

امام سرخسی گفته است (فاما المرأة فتحتف وتضم وتلصق بطنها بفخذها وعضديها بجنيها هكذا عن علي عليه السلام فى بيان السنة فى سجود النساء لأن مبنى حالها على الستر فما يكون أستر لها فهو أولى لقوله المرأة عورة

۱ المبسوط ج ۱ / ۲۲. باب كَيْفِيَّةُ الدُّخُولِ فِي الصَّلَاةِ. همچنين دیده شود بحر الرائق باب صفة الصلاة.

مذهب سيدنا امام مالك: محمد بن عبدري مالكي متوفى (۸۹۷) گفته است (واما المرأة فتكون مُنْضَمَّةً مُنْزَوِيَّةً فِي سَجُودِهَا وَجُلُوسِهَا وَأَمْرُهَا كِلَيْهِ) التاج والاكلي لمختصر خليل ج ۲. فصل في فرائض الصلاة.

مذهب سيدنا امام شافعي (قال الشافعي وقد ادب الله تعالى النساء با لإستار، وادبهن بذلك رسول الله ﷺ واحب للمرأة في السجود أن تضم بعضها إلى بعض، وتلصق بطنها بفخذها، وتسجد كأستر ما يكون لها، وهكذا أحب لها في الركوع، والجلوس، وجميع الصلاة، أن تكون فيها كأستر ما يكون لها) كتاب الأم ج ۱ / ۲۲۵. باب التجافي في السجود.

ترجمه: سيدنا امام شافعي فرموده است: الله تعالى ورسول الله ﷺ زنها را ادب آموخته است که ایشان با پرده باشند، پس برای زنها در حالت سجده عمل پسندیده اینست که قسمتی بدن خود را با بعضی دیگرش بپوشاند و شکمش را با رانش یکجا نموده طوری سجده کند که برایش بیشتر باعث ستر باشد، پس برای زنها طریق خوب تر و بهتر اینست که در رکوع و در قعدۀ و در تمام نماز طوری نماز بخواند که برایش بیشتر موجب ستر و حجاب باشد.

امام نووی شافعی گفته است (قال الشافعي والاصحاب يَسْنُ أَنْ يُجَافِيَ مَرْفِقِيهِ عَنِ جَنْبِيهِ وَيَرْفَعُ بَطْنَهُ عَنِ فَخْذِيهِ: وتضم المرأة بعضها الى بعض) المجموع شرح المذهب ج ۳: وضع اليدين والركبتين والقدمين في السجود.

مذهب سيدنا امام احمد (قال احمد والسدل أعجب إليّ واختاره الخلال. قال على إذا صلت المرأة فالتحتفز ولتضم فخذها)

ترجمه: امام احمد فرموده است نزد من این پسندیده است که زن سدل نماید یعنی (هر دو پای خود را بطرف راست کشیده) بنشیند، و سيدنا على ﷺ فرموده است چون زن نماز خواند خود را جمع نموده (برسرین نشسته) هر دو رانش را بهم بپوشاند.

ابن قدامه گفته است (إِلَّا أَنْ تَجْمَعُ نَفْسَهَا فِي الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ وَتَجْلِسُ مُتْرَبِعَةً أَوْ تَسُدُّ رَجْلَيْهَا فَتَجْعَلُهُمَا فِي جَانِبِ يَمِينِهَا) المغنی ج ۱ / ۲۳۰ فصل في تطوع الإمام في مكانه.

ترجمه: فرق اینست که زن در رکوع و سجده خود را جمع نماید (یعنی

اعضای خود را باهم بچسپانند) یا دو زانو و یا هر دو پای خود را بطرف راست کشیده بنشینند.

حضرت مولانا امام عبدالحی لکنوی گفته است (وَأَمَّا فِي حَقِّ النِّسَاءِ فَاتَّفَقُوا عَلَيَّ أَنَّ السُّنَّةَ لَهُنَّ وَضَعُ الْيَدَيْنِ عَلَى الصَّدْرِ) السَّعَايَه لِلْكَنْهَوِيِّ جلد ۲/ ۱۵۲:

ترجمه: امامان اربعه اهل سنت بر این امر اتفاق دارند که برای زنها گذاشتن دست ها روی سینه مسنون میباشد، زیرا ستر و حجاب در این حالت بیشتر است.

امام حلبی گفته است (وَأَمَّا الْمَرْأَةُ فَإِنَّهَا تَضَعُهَا تَحْتَ ثَدْيِهَا بِالِاتِّفَاقِ) کبیری ۲۹۴/:

ترجمه: زن دست ها را بر سینه بگذارند، و بر این همه اتفاق دارند.

امام محدث و فقیه ملا علی القاری گفته است (وَالْمَرْأَةُ تَضَعُ عَلَيَّ صَدْرَهَا إِتِّفَاقًا لِأَنَّ مَبْنِيَّ حَالِهَا عَلَيَّ السُّتْرِ) فتح باب العنايه ج ۱/ ۲۴۳ باب سنن الصلاة

ترجمه: زن به اتفاق دست ها را بر سینه بگذارد چون حالت زن در ستر حجاب میباشد.

خلاصه طوریکه معلوم گردید صحابه و همه علمای سلف و خلف محدثین و فقهای اسلام رضی الله عنہم به اتفاق بین نماز مرد و زن فرق نموده در مسائل رکوع، سجده، قعدہ، نهادن دست در حال قیام، به تفاوت قائل هستند. و از حدیث و آثار صحابه کرام رضی الله عنہم نیز چنین ثابت است.

برای زن بهتر است که نمازش را در خانه بخواند

حدیث اول: (عن ابن مسعود قال قال رسول الله ﷺ صلاة المرأة في بيتها أفضل من صلاتها في حجرتها وصلاتها في مخدعها أفضل من صلاتها في بيتها) سنن ابوداود حدیث / ۵۷۰. صحیح ابن خزیمه حدیث / ۱۶۹۰.

ترجمه: سیدنا عبدالله بن مسعود رضی الله عنہ روایت نموده که رسول الله ﷺ فرمودند نماز خواندن زن در خانه اش بهتر از نمازی است که در حجره می خواند، و نماز خواندن وی در خلوت خانه (پس خانه) اش بهتر از نمازی است که در اتاقش میخواند.

حدیث دوم: حضرت ام حمید ساعديه رضی الله عنها روایت نموده میگوید به نزد پیامبر صلی الله علیه و آله رفته به ایشان گفتم ای رسول خدا صلی الله علیه و آله من دوست دارم که با شما نماز جماعت در مسجد بخوانم رسول الله صلی الله علیه و آله به او فرمود من می دانم تو دوست داری با من نماز بخوانی (وَصَلَاتُكَ فِي بَيْتِكَ خَيْرٌ مِنْ صَلَاتِكَ فِي حُجْرَتِكَ وَصَلَاتُكَ فِي دَارِكَ خَيْرٌ مِنْ صَلَاتِكَ فِي مَسْجِدِ قَوْمِكَ خَيْرٌ مِنْ صَلَاتِكَ فِي مَسْجِدِي) اما نماز در داخلی خانه ات بهتر از نماز در حجره (اتاق نشیمن) ات است و نماز در حجره ات بهتر از نماز در درختان است و نماز در مسجدهای دیگر بهتر از نماز در مسجد قوم است و نماز در مسجد قوم بهتر از نماز در مسجد من است. صحیح ابن خزیمه حدیث/۱۶۸۹. مجمع الزوائد. ۱۱۸/۲ حدیث ۲۱۰۶. ترغیب ترهیب حدیث/۵۰۳. و صحیح ابن حبان حدیث/۲۲۱۴.

توضیح: در این حدیث رسول الله صلی الله علیه و آله به ام حمید رضی الله عنها تأکید و تشویق نموده که نمازش را در خانه بخواند.

حدیث سوم: (عن ابن عمر قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله لَا تَمْنَعُوا نِسَاءَ كُمْ الْمَسَاجِدَ وَبُيُوتَهُنَّ خَيْرٌ لَّهُنَّ) سنن ابوداود حدیث/۵۶۷. مسند احمد حدیث/۵۴۶۸. ابن خزیمه حدیث/۱۶۸۴.

ترجمه: سیدنا عبدالله بن عمر رضی الله عنهما روایت نموده که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمودند زنان تان را از رفتن به مساجد منع نکنید: ولی [با وجود این باز هم نماز خواندن شان] در خانه های شان برای آنان بهتر زینده تر و شایسته تر است.

حدیث چهارم: (عن عائشة قالت لو أدرك رسول الله صلی الله علیه و آله ما أخذت النساء لمنعهن المسجد كما منعت نساء بني إسرائيل قال فقلت لعمرة نساء بني إسرائيل منعهن المسجد؟ قال نعم) صحیح مسلم باب خروج النساء إلى المسجد حدیث/۴۴۵ واللفظ له صحیح البخاری حدیث/۸۶۹.

ترجمه: از عایشه صدیقه رضی الله عنها روایت است که گفته است اگر رسول الله صلی الله علیه و آله این اعمال جدید زنان (از قبیل آرایش، استعمال عطر، و پوشیدن لباس نازک تنگ شیک) را می دید زنان را از رفتن به مسجد منع می نمود آن گونه که زنان بنی اسرائیل منع شدند: یکی از راویان حدیث میگوید به عمره دختر عبدالرحمن گفتم آیا زنان بنی اسرائیل از رفتن به مسجد منع شدند؟

گفت بلی.

حدیث پنجم: عن عبدالله بن مسعودٍ عن النبي ﷺ قال المرأة عورةٌ وإنَّها إذا خرَّجتْ استشرفَها الشَّيْطَانُ وإنَّها أقربُ ما يكونُ إلى الله وهى في قعرِ بيتِها) مجمع الزوائد حدیث / ۲۱۱۶. واللفظ له ابن خزيمة حدیث / ۱۶۸۵. صحیح ابن حبان حدیث / ۵۵۹۸ و ۵۵۹۹. ترغیب تریب حدیث / ۵۰۹ و سنن ترمذی حدیث / ۱۲۰۷ در اخیر کتاب الرضاع.

ترجمه: سیدنا عبدالله بن مسعود رضی اللہ عنہ روایت نموده که رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم فرمودند همه بدن زن عورت است، هر وقت که زن از خانه اش بیرون می شود شیطان او را تعقیب میکنند، و برای زن این عمل بیشتر موجب ثواب و تقرب به الله می باشد که در گوشه خانه اش بماند.

حدیث ششم: عن أم سلمة قالت قال رسول الله ﷺ صلاة المرأة في بيتها خيرٌ من صلاتها في حُجْرَتِها وصلاتها في حُجْرَتِها خيرٌ من صلاتها في دارها وصلاتها في دارها خيرٌ من صلاتها خارج) مجمع الزوائد حدیث / ۲۱۰۸. الترغیب والترہیب حدیث / ۵۰۵.

ترجمه: حضرت ام المؤمنین ام سلمه رضی اللہ عنہا روایت نموده که رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم فرموده است نماز خواندن زن در داخل خانه اش بهتر از سالون خانه اش میباشد، و نمازوی در حجره (اتاق نشیمن) اش بهتر از نماز خانه اش میباشد، و نمازوی در خانه اش بهتر از خارج خانه اش می باشد.

حدیث هفتم: (عن ابی هريرة قال قال رسول الله ﷺ إن أحبَّ صلاة تُصَلِّيها المرأة إلى الله أن تُصَلِّي في أشدِّ مكان من بيتها ظلمةً) صحیح ابن خزيمة حدیث / ۱۶۹۱ و ۱۶۹۲. الترغیب والترہیب حدیث / ۵۱۰ و مجمع الزوائد حدیث / ۲۱۱۵.

ترجمه: سیدنا ابو هریره رضی اللہ عنہ روایت نموده که رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم فرمودند همان نماز زنان در نزد الله مقبولتر می باشد که در تاریکترین جای خانه اش خوانده شود.

حدیث هشتم: عن ابن عمر عن النبي ﷺ قال صلاة المرأة وحدها تفضلُ على صلاتها في الجُمُعِ بِخَمْسِ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً) جامع الصغیر مع شرح فیض القدير حدیث / ۵۰۹۲.

ترجمه: سیدنا ابن عمر رضی اللہ عنہما روایت نموده که رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم فرموده است نمازی را که زن تنها بخواند نسبت به نماز که باجماعت بخواند بیست پنج درجه فضیلت دارد.

روش ادای نماز وتر

روش ادای نماز وتر چنین است که دو رکعت ادا کرده بنشیند التحیات را بخواند باز برخاسته به رکعت سوم آغاز کند بعد از قرائت فاتحه و سوره الله اکبر گفته دست ها را شانه بلند کند سپس طبق قانون دست ها را بسته کرده دعای قنوت را بخواند و پس از تکمیل دعای قنوت به رکوع برود و نماز باقی مانده خویش را تکمیل نماید، دعای قنوت این است:

اللَّهُمَّ اِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَ نَسْتَغْفِرُكَ وَ نُوْمِنُ بِكَ وَ تَتَوَكَّلُ عَلَيْنَا وَ نُنْثِنِي عَلَيْنَا
الْخَيْرِ وَ نَشْكُرُكَ وَ لَا نَكْفُرُكَ وَ نَخْلَعُ وَ نَتْرِكُ مَنْ يَفْجُرُكَ.
اللَّهُمَّ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ لَكَ نَصَلِّي وَ نَسْجُدُ وَ اِلَيْكَ نَسْعِي وَ نَحْفَدُ وَ نَرْجُو
رَحْمَتَكَ وَ نَخْشَى عَذَابَكَ اِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحَقٌ.

ترجمه: خدایا! از تو کمک می خواهیم و از تو بخشش می طلبیم و به تو ایمان داریم و بر تو توکل و اعتماد می کنیم و بهترین ثنای ترا بیان می داریم شکر گزار تو هستیم و ناشکری ترانمی کنیم، یکسو و ترک می کنیم کسی را که ترا نافرمانی می کند، خدایا! خاص ترا عبادت می کنیم و خاص از برای تو نماز می گذاریم و سجده می کنیم و به سوی تو سعی و شتاب می کنیم، امیدوار رحمت تویم و از عذابت می ترسیم بی شک که عذاب تو به کافران رسیدنی هست. در حدیثی از جناب رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم می خوانیم: شخصی که وتر را ترک کند او از جمله ما نیست. این جمله را سه بار تکرار نمودند، لهنذا شما هیچ گاهی نماز وتر را ترک نکنید.

اذکار و ادعیه نماز^۱

بعد از نیت بستن الله اکبر گفته ثنا خوانده می شود، باز پس از تعوذ و تسمیه سوره فاتحه خوانده می شود، بعد از آن چند آیت قرآن را خوانده رکوع و سجده انجام داده میشود، هیچ نمازی از دو رکعت کم نمی باشد، بعد از تمام

۱- اذکار و ادعیه از کتاب نماز آسان ترجمه مولوی صاحب عبدالحق حبیبی گرفته شده است.

شدن رکعت آخری نشسته تشهد، درود و دعا خوانده سلام می شود، اینک ما از همه نخست همه کلماتی که در نماز خوانده می شود را نوشته می کنیم،

وَأَذْكَارَ نَمَازِ اَیْنِ اسْتِ

تکبیر: اللَّهُ أَكْبَرُ، خدا بزرگتر است.

ثناء: سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ.

ترجمه: خدایا! پاکی و ثناء ترا بیان می کنیم و نام تو خیلی با برکت است و بزرگی تو بلند و برتر است و جز تو خدایی نیست.

تعوذ: أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

ترجمه: پناه میگیرم بخدا از شر شیطان مردود.

تسمیه: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.

ترجمه: به نام خدای بخشایشگر مهربان

سوره فاتحه یا الحمد شریف: الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۱) الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (۲) مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ (۳) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (۴) اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (۵) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ (۶) غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ (۷)

ترجمه: تمامی خوبی ها خدای را که پروردگار جهانیان است، بخشایشگر مهربان، مالک روز جزاء است، خاص ترا عبادت می کنیم و خاص از تو کمک می خواهیم، بنما ما راه راست، راه آنانیکه برایشان انعام کرده ای، نه راه آنانیکه بر سرشان غضب شده و نه راه گمراهان را.

سوره کوثر: إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكُوثَرَ (۱) فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ (۲) إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ (۳)

ترجمه: ما عطا کردیم به تو کوثر را، پس نماز گذار برای پروردگارت و قربانی کن، بی شک دشمن تویی نام و نشان است.

سوره اخلاص: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (۱) اللَّهُ الصَّمَدُ (۲) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (۳) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (۴)

ترجمه: بگو خدا یک و یگانه است، خدا بی نیاز است، نزاده کسی را و نه زائیده بی کسی است و هیچ کس او را همتا نیست.

رکوع یعنی تسبیح در حالت خم شدن
 سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ، با پاکی یاد می کنم پروردگار بزرگم را.

قومه یعنی تسمیع در حالت ایستاده شدن از رکوع
 سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ، می شنود خدا ثنای ثناگوینده را.

تحمید در حالت قومه
 رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ، پروردگارا خاص ترا ثنا وستایش است.

سجده یعنی تسبیح در حالت سربر زمین نهادن
 سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى، با پاکی یاد می کنم پروردگار برترم را.

تشهد یا التحيات

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَاةُ، وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ، عَلَيْنَا، وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ، أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

ترجمه: خاص خدا راست همه عبادات قولی و فعلی و مالی، سلام بر تو ای پیغمبر و رحمت خدا و برکات او، سلام بر ما و بر بندگان نیک خداوند گواهی می دهم که بجز خدا دیگر معبودی نیست و گواهی می دهم که محمد بنده خدا و فرستاده اوست.

درود شریف

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

ترجمه: ای خدا رحمت نازل فرما بر محمد و بر آل محمد، چنانکه رحمت نازل فرمودی بر ابراهیم و بر آل ابراهیم، بیشک تویی سزاوار ستایش و بزرگی. ای خدا برکت نازل کن بر محمد و بر آل محمد، چنانچه برکت نازل فرمودی بر ابراهیم و بر آل ابراهیم، بتحقیق تو مستحق ثنا و ستایش و صاحب بزرگی هستی.

دعای بعد از درود

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءَ (۴۰)
رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ (۴) سوره ابراهیم

ترجمه: پروردگارا! پابند نماز بگردان مرا و اولادم را، پروردگارا! بپذیر دعایم را، پروردگارا! ببخش مرا و پدر و مادرم را و همه مسلمانان را روزیکه حساب می شود.

سلام

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ.

ترجمه: سلام و رحمت خدا بر شما باد.

دعای بعد از سلام

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ.

ترجمه: خدایا! تویی سلامتی دهنده و تنها سلامتی از طرف توست خیلی با برکتی ای صاحب عظمت و بزرگی.

مسئله

بعد از نماز ۳۳ بار سُبْحَانَ اللَّهِ و ۳۳ بار الْحَمْدُ لِلَّهِ و ۳۴ بار اللَّهُ أَكْبَرُ گفتن بسیار ثواب دارد.

آیت الکرسی: اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ (۲۵۵)

ترجمه: خداست که معبودی جز او نیست، زنده است و قیوم، نه خوابی سب کاو را فرا گیرد و نه خوابی گران، آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است، از آن اوست کیست آن کس که جز به اذن او در پیشگاهش شفاعت کند، می داند آنچه را در پیش رویشان است و آنچه در پشت سرشان است و به چیزی از علم او احاطه و آگاهی نمی یابند مگر آنچه خود بخاهد و کرسی او آسمانها و زمین را دربر گرفته و نگهداری آنها بر او دشوار نیست، و او بلند مرتبه بزرگ قدر است.

فضیلت آیه الکرسی

در حدیث شریف آمده است که رسول خدا ﷺ از ابی بن کعب رضی الله عنه سؤال کردند: کدام آیه از آیات کتاب خدای عزوجل بزرگتر است؟ گفت: آیه الکرسی، فرمودند: «تهنیت باد بر تو علم، ای ابامنذرا!».

همچنین در حدیث شریف به روایت اسماء بنت یزید بن سکن آمده است که رسول خدا ص فرمودند: «بی گمان اسم اعظم خداوند در این دو آیه کریمه است: **اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ**، و **الم (۱) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ** (۲) (آل عمران / ۱). همچنین در حدیث شریف آمده است: «آیه الکرسی سرور همه آیات قرآن است و در هیچ خانه ای که شیطان در آن است، خوانده نمی شود، مگر این که شیطان از آن خانه بیرون می رود». همچنین در حدیث شریف آمده است: «من قرأ دبر کل صلاة مكتوبة آية الکرسی لم يمنع من دخول الجنة إلا أن يموت: کسی که پس از هر نماز فرض آیه الکرسی را بخواند، هیچ چیز دیگری او را از ورود به بهشت باز نداشته است، جز این که بمیرد». احادیث بسیار دیگری نیز در فضیلت آیه الکرسی آمده است که به جهت اختصار از ذکر آنها صرف نظر کردیم.

ابن کثیر می گوید: «آیه الکرسی مشتمل برده جمله مستقل است که همه به ذات الهی متعلق اند و در آنها تمجید و تعظیم خدای یکتا می باشد.» انوار القرآن

یک دعای جامع

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلَكَ مِنْهُ عَبْدُكَ وَ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٌ ﷺ وَ نَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَ مِنْهُ عَبْدُكَ وَ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٌ ﷺ .

دعا های مسنون

هنگام صبح و شام بعد از نماز این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا وَ بِكَ أَمْسَيْنَا وَ بِكَ نَحْيَا وَ بِكَ نَمُوتُ وَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ .
ترجمه: خدایا! به قدرت تو صبح نمودیم و به قدرت تو شام کردیم و به قدرت تو زنده ایم و می میریم و به سوی تو هست باز گشت.

هنگام طلوع آفتاب این دعا را بخوانید:
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَقَلْنَا يَوْمَنَا هَذَا وَ لَمْ يَهْلِكْنَا بِذُنُوبِنَا .

ترجمه: ثنا و ستایش خدای را که امروز ما را بخیر عطا کرده و به سبب گناهان ما، ما را هلاک نکرد.

به وقت شام این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا وَ بِكَ أَمْسَيْنَا وَ بِكَ نَحْيَى وَ بِكَ نَمُوتُ وَ إِلَيْكَ النُّشُورُ .
ترجمه: به قدرت تو شام نمودیم و به قدرت تو صبح نمودیم و به قدرت تو زنده ایم و به قدرت تو می میریم و به سوی تو هست رستاخیز.

دعای مخصوص برای صبح و شام

حضرت عثمان رضی الله عنه از جناب رسول اکرم ﷺ روایت می کند: شخصی که صبح و شام کلمات ذیل را سه بار بخواند هیچ چیزی به وی ضرر نمی رساند و در روایت دیگری چنین آمده است که به او هیچ آفت ناگهانی نمی رسد،
کلمات دعا این است:
 بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَصْرُوعُ مَعِ إِسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَ لَا فِي السَّمَاءِ وَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ .

ترجمه: بنام خداوندی که ضرر رسانیده نمی تواند به بیرکت نامش هیچ چیزی نه در زمین و نه در آسمان و اوست شنوا و دانا به هر چیز.

به وقت خواب این دعا را بخوانید

هنگامی که می خواهید بخوابید، نخست وضو بگیرید سپس بستر خواب تان را تکان داده صاف نمائید و به پهلوئی راست خوابیده دست راست تان را زیر سر بگذارید باز این دعا را سه بار بخوانید:

اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعُثُ عِبَادَكَ.

ترجمه: خدایا روزی که بندهایت را حشر می کنی مرا از عذابت نجات ده.

و یا این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ أَمُوتُ وَ أَحْيَا.

ترجمه: خدایا! زندگی و مرگم بنام توست.

و هنگام خوابیدن این اذکار را نیز بخوانید

سُبْحَانَ اللَّهِ ۳۳ بار الْحَمْدُ لِلَّهِ ۳۳ بار اللَّهُ أَكْبَرُ ۳۴ بار.

هنگام بیدار شدن از خواب این دعا را بخوانید:
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَ إِلَيْهِ النُّشُورُ.

ترجمه: همه ستایش ها خدای راست که زندگی بخشید ما را بعد از اینکه

میرانید و به سوی اوست رستاخیز.

هنگام رفتن به بیت الخلاء بسم الله گفته این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَ الْخَبَائِثِ.

ترجمه: خدایا! پناه می برم به تو از مردان و زنان خبیث (شیاطین مذکر و

مؤنث).

دعای هنگام خارج شدن از بیت الخلاء

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنِّي الْأَذَى وَ عَافَانِي.

ترجمه: ثنا و ستایش خدای را که دور کرد اذیت کننده ای را و عافیت

بخشید به من.

در آغاز وضو این دعا را بخوانید

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.

ترجمه: آغاز میکنم بنا خدای بخشایشگر مهربان.

در وسط وضو این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي وَ وَسِّعْ لِي فِي دَارِي وَ بَارِكْ لِي فِي رِزْقِي، اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَ اجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ.

ترجمه: خدایا! گناهم را ببخش، منزلم را فراخ گردان و روزی ام را با برکت کن، و بگردان مرا از توبه کنندگان و بگردان مرا از پاکان.

بعد از وضو گرفتن این دعا را بخوانید

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ حْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَ اجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ.

ترجمه: گواهی می دهم جز خدا معبودی نیست، یک و یگانه است، شریکی نیست او را، و گواهی می دهم که محمد ﷺ بنده و فرستاده اوست، خدایا! بگردان مرا از توبه کنندگان و بگردان مرا از پاکان.

هنگام شنیدن آذان

وقتی که کلمات آذان را می شنوید، هر کلمه را که مؤذن می گوید در جوابش همان کلمه را بگوئید و هنگام حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ وَ حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ بگوئید.

دعای بعد از آذان

در پایان آذان درودشریف را خوانده این دعا را بخوانید:
اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ وَ الصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَ الْفَضِيلَةَ وَ ابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ إِنَّكَ لَا تَخْلِفُ الْمِيعَادَ.

ترجمه: خدایا! ای پروردگار این دعوت تام و پروردگار نماز برپا، به حضرت محمد ﷺ وسیله (که آن درجه بی در جنت است) و برتری عطا فرما، و بر انگیز او را در مقام محمودی که به او وعده سپرده ای، بی شک که تو وعده خلافی نمی کنی.

دعای بعد از سلام

بعد از سلام در پایان نماز دست راست را بر سر نهاده این دعا را بخوانید: بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ، اللَّهُمَّ اذْهَبْ عَنِّي الْهَمَّ وَالْحُزْنَ.

ترجمه: بنام خدایی که جز او معبودی نیست، بخشایشگر مهربان است، خدایا! غم و اندوه را از من دور کن.

و سه بار استغفرالله گفته این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ.

ترجمه: خدایا! تویی سلامتی دهنده و از تو سلامتی می خواهم، بسیار با برکتی ای با عظمت و ذات بزرگی.

بعد از نماز و تر سه بار این دعا را بخوانید

سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ.

ترجمه: پاک است پادشاه منزّه، یعنی خدای بسیار پاک. در مرتبه سوم دعا را به آواز بلند بگوید و حرف دال قُدُّوس را دراز بکشد.

دعای بعد از نماز بامداد و شام

رسول اکرم ﷺ فرموده اند کسیکه بعد از نماز بامداد و نماز شام قبل از اینکه با کسی سخن گفته باشد این دعا را بخواند اگر در آن روز یا شب وفات کند حتماً از دوزخ نجات می یابد، دعا این است

اللَّهُمَّ اجْرِنِي مِنَ النَّارِ.

ترجمه: خدایا! مرا از دوزخ نجات بده.

هنگام بیرون شدن از خانه این دعا را بخوانید

بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

ترجمه: بیرون می شوم بنام خدا و توکل نمودم بر خدا، باز آمدن از گناه و توفیق بر عبادت همه از طرف خداست.

دعای ورود به خانه

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلِجِ وَ خَيْرَ الْمَخْرَجِ، بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا وَ بِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا وَ عَلَى اللَّهِ رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا.

ترجمه: خدایا! از تو خیر می خواهم هنگام داخل شدن به خانه و هنگام بیرون شدن از خانه، داخل می شویم بنام خدا و بیرون می شویم بنام خدا، و بر خدای ما توکل می کنیم.

بعد از این دعا به فامیل خویش سلام بدهد.

هنگام صرف غذا این دعا را بخوانید

بِسْمِ اللَّهِ وَ عَلَى بَرَكَةِ اللَّهِ.

ترجمه: آغاز می کنم بنام خدا و به برکت خدا.

در صورت فراموشی در وسط غذا این دعا را بخوانید

بِسْمِ اللَّهِ أَوْلَهُ وَ آخِرَهُ.

ترجمه: آغاز می کنم بنام خدا از ابتدا و در انتها.

در حدیث رسول خدا ﷺ می خوانیم که: برغذای که بسم الله گفته نشود در خوردن آن شیطان شریک می شود.

بعد از غذا این دعا را بخوانید

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَ سَقَانَا وَ جَعَلَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ.

ترجمه: همه ثنا و ستایش مرخدای راست که خوراند و نوشاند ما را، و قرار داد ما را در زمره مسلمانان.

بعد از نوشیدن شیر این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَ زِدْنَا مِنْهُ.

ترجمه: خدایا! به ما در این برکت عطا فرما، و از این بیشتر عطا فرما.

بعد از صرف طعام دعوت این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمَنِي وَ اسْقِ مَنْ سَقَانِي.

ترجمه: خدایا! بخوران کسی را که به من خوردنی داد و بنوشان کسی را که

مرا نوشیدنی داد.

هنگام افطار این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ لَكَ صُئْتُ وَ بَكَ آمَنْتُ وَ عَلَيَّ رِزْقِكَ أَقْطَرْتُ.

ترجمه: خدایا! خاص برای تو روزه گرفتم و به تو ایمان آوردم و بر تو توکل نمودم و به رزق تو افطار نمودم.

بعد از افطار این دعا را بخوانید

ذَهَبَ الظَّمْأُ وَ ابْتَلَّتِ العُرُوقُ وَ ثَبَتَ الأَجْرُ انْشَاءً اللهُ.

ترجمه: تشنگی رفع شد و رگ ها تر شدند و ثواب قطعی شد، إن شاء الله.

اگر کسی برای تان افطاری بدهد این دعا را بخوانید

أَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ وَ أَكَلَ طَعَامَكُمْ الأَبْرَارُ وَ صَلَّتْ عَلَيْكُمْ المَلَائِكَةُ.

ترجمه: نزد شما روز داران افطار کنند، غذای تانرا مردمان صالح بخورند و فرشتگان برایتان دعای رحمت کنند.

وقت پوشیدن لباس این دعا را بخوانید

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا وَ رَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَ لَا قُوَّةَ.

ترجمه: ستایش خدای را که پوشانید به من این لباس را، و نصیب گردانید آن را به من بدون زحمت و توانم.

هنگام پوشیدن لباس جدید این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَمَا كَسَوْتَنِيهِ، أَسْئَلُكَ خَيْرَهُ وَ خَيْرَ مَا صَنَعَ لَهُ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَ شَرِّ مَا صَنَعَ لَهُ.

ترجمه: خدایا! همه ثنا و ستایش مرتراست چنانکه این لباس را به من پوشانیدی، خیر آن را و خیر آنچه که برای آن ساخته شده از تو می خواهم، و پناه می برم به تو از شر آن و شر آنچه که برای آن ساخته شده.

هنگام نگاه کردن در آئینه این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ أَنْتَ حَسَنْتَ خَلْقِي فَأَحْسِنْ خُلُقِي.

ترجمه: خدایا! چنانکه صورتم را زیبا کرده ای، اخلاقم را نیز زیبا بگردان!

دعای تبریک به داماد بعد از نکاح

بَارَكَ اللهُ لَكَ وَبَارَكَ عَلَيْكَمَا وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ.

ترجمه: خداوند ترا برکت دهد و به هر دوی شما برکت دهد، و بین شما به

خیر و نیکی پیوند دهد.

شب قدر این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفْوٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي.

ترجمه: خدایا! تویی عفو کننده و عفو را می پسندی، پس مرا عفو کن.

دعای دیدن مهتاب نو

اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيْمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ وَالتَّوْفِيقِ لِمَا يُحِبُّ رَبُّنَا وَيَرْضَى، رَبِّي وَرَبِّكَ اللَّهُ.

ترجمه: خدایا! قرار بده این ماه را ماه با برکت و ایمان و سلامتی و اسلام و با

توفیق اعمالی که تو آن را می پسندی و به آن راضی هستی، ای مهتاب! پروردگار

من و تو الله است.

هنگام خنده یک مسلمان این دعا را بخوانید

أَضْحَكَ اللهُ سَنَكَ.

ترجمه: خداوند برای همیشه ترا خندان نگهدارد.

دعای تسلی مریض به هنگام عیادت

لَا بَأْسَ طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللهُ.

ترجمه: باکی نیست، ان شاء الله، بیماری ات پاک کننده گناهان است.

برای حفاظت طفل از مرض و دیگر شرور

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّاتِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ.

ترجمه: قرار می دهم خود را در پناه تمامی کلمات خداوند از شر هر شیطان

و جانور مودی، و از شر هر چشم بد.

هنگام قرب مرگ این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَارْحَمْنِي بِالرَّفِيقِ الْأَعْلَى.

ترجمه: خدایا! مرا ببخش و بر من رحم فرما، و مرا به رفیق اعلیٰ ببیوند.

هنگام جان کنی کسی این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ اعِنِّي عَلَى غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَ سَكَرَاتِ الْمَوْتِ.

ترجمه: خدایا! مرا کمک کن در شدائد مرگ و تلخی جان کندن.

هنگام نوشیدن آب زمزم این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ وَ نَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ.

ترجمه: خدایا! ما ترا در مقابل آنها قرار می دهیم، و از شر آنها به تو پناه می

بریم.

هنگام خشم این دعا را بخوانید

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

ترجمه: پناه می برم بخدا از شر شیطان رانده شده.

برای ادای قرض این دعا را بخوانید

اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَ أَعْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ.

ترجمه: خدایا! با حلالت ما را در مقابل حرامت کفایت کن و ما را بفضل

خویش از غیرت غنی گردان.

هنگام عطسه این دعا را بخوانید

الْحَمْدُ لِلَّهِ.

ترجمه: همه ثنا و ستایش مر خدا راست.

شنونده در جواب بگوید

يَرْحُمُكَ اللَّهُ.

ترجمه: خداوند بر تو رحم کند.

عطسه زننده در جواب بگوید

يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَ يُصَلِّحُ بِأَلْسِنَتِكُمْ.

ترجمه: خداوند شما را هدایت کند و حال شما را درست نماید.

هنگام برخاستن از مجلس این دعا را بخوانید

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَ بِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَ أَتُوبُ إِلَيْكَ.

ترجمه: تو پاک هستی ای خدا، و با ستایش هستی، گواهی می دهم که جز

تو معبودی نیست، از تو آمرزش می خواهم و به پیش تو، توبه می کنم.

هنگامی که کسی با شما احسان کرد، این دعا را بخوانید

جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا.

ترجمه: خداوند ترا جزای خیر بدهد.

تنبيه مهم

بعضی اشخاص متعصب که خود را به زور مقلد حدیث جلوه میدهند نزد عوام ادعا نموده میگویند که میان نماز مرد و زن فرق وجود ندارد بلکه این فقهاء هستند که این فرق را بوجود آورده اند.

اما گفته این اشخاص ناشی از ناهمپی و نادانی شان است، زیرا فرق میان نماز زن و مرد از حدیث و از آثار صحابه کرام و سلف رضی الله عنهم ثابت است، پیشوایان مذاهب چهارگانه اهل سنت و پیروان شان به اتفاق بین نماز مرد و زن فرق قائل هستند و همه به اتفاق گفته اند که طریقه و روش نماز زنان در بعضی مسائل با مردان فرق دارد چنانچه قبلاً معلوم گردید.

وحتی همین اشخاص که خود را غیر مقلد جلوه میدهند و در ظاهر بین نماز زن و مرد فرق قائل نیستند. اما خلاف ادعای شان در بسیار از مسائل نماز، بین زن و مرد فرق نموده در انجام آن بین مرد و زن تفاوت قائل هستند طور مثال.

۱- لا مذهبان عصر در مساجد شان مؤذن همیشه مرد میباشد و زن را مؤذن تعیین نمکنند.

- ۲- همچنین در مساجد مردان را بحیث امام و خطیب مقرر میکنند، و در یک مسجد زن را امام یا خطیب مقرر نمیکنند.
- ۳- در جماعت همیشه مرد قامت میگوید، زنها را به قامت گفتن اجازه نمیدهند.
- ۴- طوریکه دیده میشود مردان شان سر برهنه بدون کلاه لنگی نماز میخوانند، اما برای زنان شان چنین عمل را اجازه نمی دهند.
- ۵- مردان غیرمقلد عموماً در نماز میان پای های شان به اندازه نیم متر ودویا سه بلست فاصله میگذارند (درحالیکه این عمل بدعت هم است) اما برای زنان شان چنین عمل را اجازه نمی دهند.

تنبیه: غیرمقلدین برای فریب دادن عوام با استدلال به حدیث (صَلُّوا كَمَا رَأَى يُثْمُونِي أُصَلِّي) میگویند از این حدیث ثابت است که بین نماز مرد و زن فرق وجود ندارد؛ اما این استدلال ایشان ناشی از ناهمبندی شان بوده از چند وجه غلط است.

اول: اینکه مخاطب پیامبر ﷺ در این حدیث حضرت مالک بن حویرث و یاران او بودند ﷺ که ایشان مرد بودند نه زن.

دوم: طبق گفته شما غیرمقلدین اگر حکم این حدیث را عام بگیریم: پس در تمام مسائل باید زن و مرد باهم یکسان باشند. مثلاً مردها با لنگی و کلاه نماز میخوانند؛ و پیامبر ﷺ با لنگی نماز اد میکرد: پس طبق گفته شما زنان هم باید با لنگی و کلاه نماز بخوانند: دربخاری شریف آمده است که رسول الله ﷺ بایک جامه نماز خوانده است. و امثال این.

جهت معلومات بیشتر به کتاب های ذیل مراجعه کنید.

۱- روش نماز رسول الله ﷺ از دیدگاه امام ابوحنیفه: تألیف شیخ القرآن والحديث حضرت مولانا مفتی جمیل احمد نذیری: ترجمه محمد امین حسین بُر.

۲- نماز مدلل: تألیف محقق و محدث عصر حضرت مولانا فیض احمد: ترجمه مولوی صاحب احمد فهیم.

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا محمد وعلی آله و أصحابه اجمعین

ابو عبید الرحمن عبدالقوی محمد ظهیرالدین النعمانی